

Suomi liikkeelle -ohjelman Liikkuva opiskelu -kehittämisyhteistyöt korkeakouluille 2024–2025

Hakemusten yhteenveto ja arviointi

Marianne Turunen, Katariina Kämppi, Harto Hakonen & Katja Rajala
Jyväskylän ammattikorkeakoulu, Likes
Kevät 2025

Hankevaiheen seurannan ja arvioinnin toteutus

Tässä raportissa kuvataan sekä arvioidaan **Suomi liikkeelle -ohjelman Liikkuva opiskelu -kehittämisasiavustukset korkeakouluille** -avustuskokonaisuuden hankkeita ja niitä toteuttavien korkeakoulujen liikunnallista toimintakulttuuria ennen hankkeita. Hankkeiden toteutusaika on lukuvuosi 2024–2025. Jäljempänä hankkeisiin tai avustuskokonaisuuteen viitataan lyhyemmin Liikkuva opiskelu -hankkeina ja -avustuksina.

Liikkuva opiskelu -hankkeiden arvioinnissa on käytetty aineistona avustushakemuksia ja -päätöksiä. Korkeakoulujen liikunnallisen toimintakulttuurin lähtötilanteen kuvailussa on hyödynnetty hakemusten liitteiksi vaadittuja Nykytilan arviointien tuloksia.

Menetelmänä on käytetty laadullista sisällönanalyysia realistisen arvioinnin periaattein. Likes vastaa hankkeiden seurannasta ja arvioinnista opetus- ja kulttuuriministeriön toimeksiannosta. Likes ei osallistu avustuspäätösprosessiin, josta vastaa valtionapuviranomaisena opetus- ja kulttuuriministeriö.

Avustuskokonaisuuden tavoitteet

Päätavoitteet:

1. Liikunnallisen toimintakulttuurin rakentaminen ja juurruttaminen korkeakouluihin
2. Korkeakouluopiskelijoiden fyysisen aktiivisuuden ja liikunnan lisääminen
 - Erityisesti vähän liikkuviin opiskelijoihin kohdentaen.

Muut olennaiset tavoitteet:

- Edistää opiskelijoiden hyvinvointia ja opiskelukykyä liikkumisen keinoin
- Tukea sukupuolten tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta.

Avustuksen hakuilmoitus:

<https://okm.fi/-/suomi-liikkeelle-ohjelman-liikkuva-opiskelu-kehittamisavustukset-korkeakouluille>

Liikkuva opiskelu -toiminnan keskeiset menestystekijät hakuilmoituksessa

1. Liikkuva opiskelu -toiminnan organisointiin kohdistuvat toimenpiteet

1. Kehitetään aktiivista toimintakulttuuria vaikuttamalla henkilöstön ja opiskelijoiden asenteisiin, toimintaan ja osaamiseen sekä oppilaitoksen olosuhteisiin (sisä- ja ulkotiloissa), rakenteisiin ja toimintatapoihin.
2. Kehitetään Liikkuva opiskelu -toiminnan johtamista osana organisaation toimintaa ja nimetään toiminnan koordinoinnista vastaava henkilö sekä tiimi.
3. Osallistetaan opiskelijoita sekä henkilöstöä toiminnan suunnittelussa, toteutuksessa ja arvioinnissa.
4. Edistetään Liikkuva opiskelu -toiminnassa yhdenvertaisuutta, sukupuolten tasa-arvoa, saavutettavuutta ja esteettömyyttä.
5. Kirjataan toimintaa pitkän tähtäimen suunnitelmiin, vuosisuunnitelmiin (esimerkiksi vuosikello) ja/tai kurssisisältöihin.

2. Opetukseen kohdistuvat toimenpiteet

6. Vähennetään istumista ja paikallaanoloa sekä staattisia työasentoja.
7. Pidetään opetuksessa liikettä lisääviä taukoja.
8. Käytetään liikettä lisääviä toiminnallisia menetelmiä.
9. Hyödynnetään teknologiaa liikkumisen lisäämiseksi.
10. Opinnoissa edistetään opiskelu- ja työkykyä.
11. Verkko-opetuksessa /etäopetuksessa istumisen tauottamisen huomiointi.

3. Oppilaitokseen ja opiskelijoihin kohdistuvat toimenpiteet

12. Kehitetään oppilaitoksen olosuhteita niin, että ne kannustavat fyysiseen aktiivisuuteen ja asentojen vaihteluun, ja lisäävät opiskelupäivän aikaisen liikkumisen mahdollisuuksia sekä oppitunneilla että niiden välisenä aikana.
13. Lisätään liikuntatilojen käyttöä opetuksesta vapaana aikana.
14. Kehitetään vähän liikkuvien opiskelijoiden tunnistamista (liikkumisen puheeksi ottaminen) ja heille tarjottavaa tukea (esimerkiksi Personal Trainer -toiminta).
15. Kehitetään opiskelijoiden vertaisliikkuttamista (esim. liikuntatutorit, -agentit tai -aktivaattorit).
16. Kehitetään liikkumisen ja liikunnan harrastamisen mahdollisuuksia opiskelupäivän aikana tai sen välittömässä läheisyydessä.
17. Kannustetaan opiskelijoita fyysisesti aktiivisiin opiskelumatkoihin.
18. Hyödynnetään tapahtumia ja tempauksia liikkumisen, liikunnan ja opiskelukykyä lisäämisessä.
19. Edistetään hyvinvointia ja opiskelukykyä hyödyntämällä liikkumista opiskeluyhteisöön kiinnittymisen, yhteisöllisyyden (ryhmytyminen), jaksamisen ja palautumisen sekä opiskeluinnon tukemisessa.

4. Yhteistyöhön kohdistuvat toimenpiteet

20. Tehdään moniammatillista yhteistyötä liikkumisen ja opiskelukyvyyn edistämiseksi.
21. Kehitetään Liikkuva opiskelu -toimintaa yhteistyössä opiskeluterveydenhuollon (YTHS/hyvinvointialueet) kanssa ja osana opiskeluhuvinvoinnin tukitoimia.
22. Kehitetään hankkeen sisäistä yhteistyötä ja edistetään hankkeen toimijoiden sitoutumista liikkumisen edistämiseen.
23. Tehdään laaja-alaista yhteistyötä eri sidosryhmien kanssa, kuten eri oppilaitosten, opiskelijajärjestöjen, liikuntaseurojen ja muiden järjestöjen, yritysten ja muiden paikallisten toimijoiden sekä kuntien ja kunnan eri toimialojen (esim. nuoris-, liikunta- ja tekninen toimi) kanssa.

Liikkuva opiskelu -avustusta saaneet hankkeet 2024–2025

Avustukset

8 hanketta

728 000

euroa avustusta

Omarahoitus-%

40 %

Kokonaisrahoitus

1,22 milj.€

Korkeakoulut hankkeissa

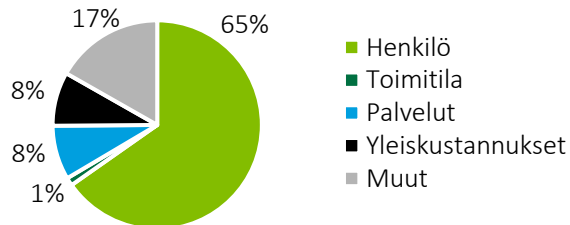
17 korkeakoulua
49 %¹

12 ammattikorkeakoulua

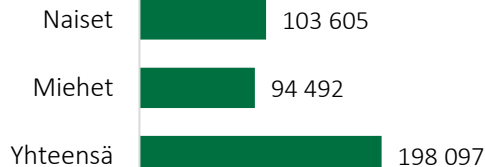
5 yliopistoa

Yhteensä 56 kampusta

Kustannusarviot hankkeissa

Osallistujatavoite²

Yhteistyö

6/8 hankkeista useiden korkeakoulujen yhteishankkeita.

¹ Osuus opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalalla toimivasta 35 korkeakoulusta.

² Osallistujat pääasiassa opiskelijoita ja henkilöstöä.

Liikkuva opiskelu -hankkeet

Hakija ja yhteistyöoppilaitokset	Hankkeen nimi ja käyttötarkoitus lyhyesti	Myönnett y avustus	Kampusten ja osallistujien määrä
Jyväskylän ammattikorkeakoulu, Suomen Humanistinen ammattikorkeakoulu, Ilmasotakoulu ja Jyväskylän yliopisto	Koko korkeakoulu yhteisö liikkeellä - Kohti aktiivisuutta ja opiskelukykyä edistävää toimintakulttuuria - Aktiivisuutta ja opiskelukykyä edistävän toimintakulttuurin integroiminen läpileikkaamaan koko korkeakoulu yhteisön arki.	96 500 €	16/65000
Haaga-Helia ammattikorkeakoulu, Laurea-ammattikorkeakoulu ja Metropolia ammattikorkeakoulu	3AMK Liikuttaa - Liikkeen ja liikunnan lisääminen 3AMKin korkeakouluissa.	180 000 €	15/38853
Tampereen ammattikorkeakoulu ja Tampereen yliopisto	Koko korkeakoulu yhteisö liikkeellä - Kohti aktiivisuutta ja opiskelukykyä edistävää toimintakulttuuria - Liikkeen tuominen opiskelu arkeen ja liikkumismyönteisen ilmapiirin vahvistaminen Tampereen korkeakoulu yhteisössä.	132 400 €	5/34300
Oulun yliopisto ja Oulun ammattikorkeakoulu	Askelia aktiivisempaan arkeen - Liikkuva opiskelu Oulun korkeakouluissa - Liikunnallisen toimintakulttuurin kehittäminen Oulun ammattikorkeakoulussa ja Oulun yliopistossa.	18 000 €	4/24444
Lappeenrannan-Lahden teknillinen yliopisto LUT ja LAB-ammattikorkeakoulu	Active Campus - Active Campus edistää LUT-yhteisön (LUT + LAB) liikkumisen kulttuuria ja mahdollisuuksia.	80 100 €	3/17600
Satakunnan ammattikorkeakoulu	Liikkuva Campus - Opiskelijoiden ja henkilöstön aktiivinen arki Active Campus - Active everyday life for students and staff - Kehittää liikunnallista toimintakulttuuria suunnitelmallisesti ja moniammatillisesti opiskelijoiden ja henkilöstön kanssa.	53 900 €	4/8000
Vaasan yliopisto ja Vaasan ammattikorkeakoulu	Pidä paussi – Make a break -hanke - Pidä paussi – Make a break -hankkeessa otetaan käyttöön opiskelupäivää aktivoivat toimintatavat kampusuudistuksen jälkeen.	120 000 €	5/9500
Savonia ammattikorkeakoulu	Liikkuva Savonia – LIISA - Oppimisolustoja ja pedagogisia ratkaisuja hyödyntävä palvelukonsepti – liikunnallisempi ja aktiivisempi korkeakoulu arki.	48 000 €	4/400

Korkeakoulujen tilanne ennen hankkeita

Avustusta saaneet korkeakoulut hyödynsivät hankkeen toimenpiteiden suuntaamisessa [Liikkuvan opiskelun Nykytilan arviointi korkeakouluille -työkalua](#).

Nykytilan arvioinnin väittämät on sisällytetty Opiskelijoiden Liikuntaliiton ylläpitämään [Liikkuva korkeakoulu -tulokorttiin](#).

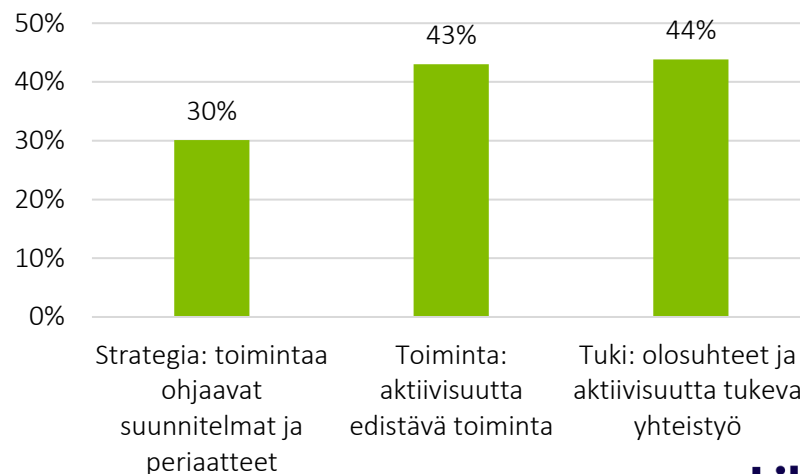
Seuraavaksi esitetyt tulokset perustuvat 14/17 avustusta saaneen korkeakoulun keväällä 2024 tekemiin itsearviointeihin.

Nykytilan arvioinnin indeksien perusteella korkeakoulujen tilanteessa on paljon kehitettävää (kuvio).

Indeksien tulkintaohje

75,1-100,0 %	Hyvä tilanne
50,1-75,0 %	Jonkin verran kehitettävää
25,1-50,0 %	Paljon kehitettävää
0,0-25,0 %	Hyvin paljon kehitettävää

Liikkumisen edistämistä kuvaavat indeksit keväällä 2024 (n=14)

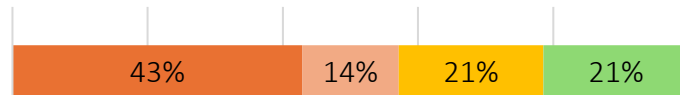

Strategia, kevät 2024

% korkeakouluista (n=14)

0 % 20 % 40 % 60 % 80 % 100 %

Korkeakoulumme strategia (esim. yleisstrategia, hyvinvointistrategia) tai sen toimenpideohjelmat huomioivat myös muun liikkumista edistävän ja paikallaanoloa tuottavan toiminnan tavoitteita.

Korkeakoulumme toiminta- tai hyvinvointisuunnitelmaan on kirjattu liikkumista edistävän ja paikallaanoloa tuottavan toiminnan tavoitteet, toimenpiteet ja seuranta.

Liikuntapalvelujen lisäksi korkeakoulumme resursoi myös muuta liikkumista edistävää ja paikallaanoloa tuottavaa toimintaa.

Liikkumista edistävän ja paikallaanoloa tuottavan toiminnan koordinointiin on osoitettu henkilöresursseja.

Korkeakoulumme opetushenkilökuntaa on ohjeistettu tauottamaan opiskelijoiden istumista vähintään 45 minuutin välein.

0 1 2 3 4 Ei arvioitu

(0 = ei toteudu lainkaan... 4 = toteutuu täysin)

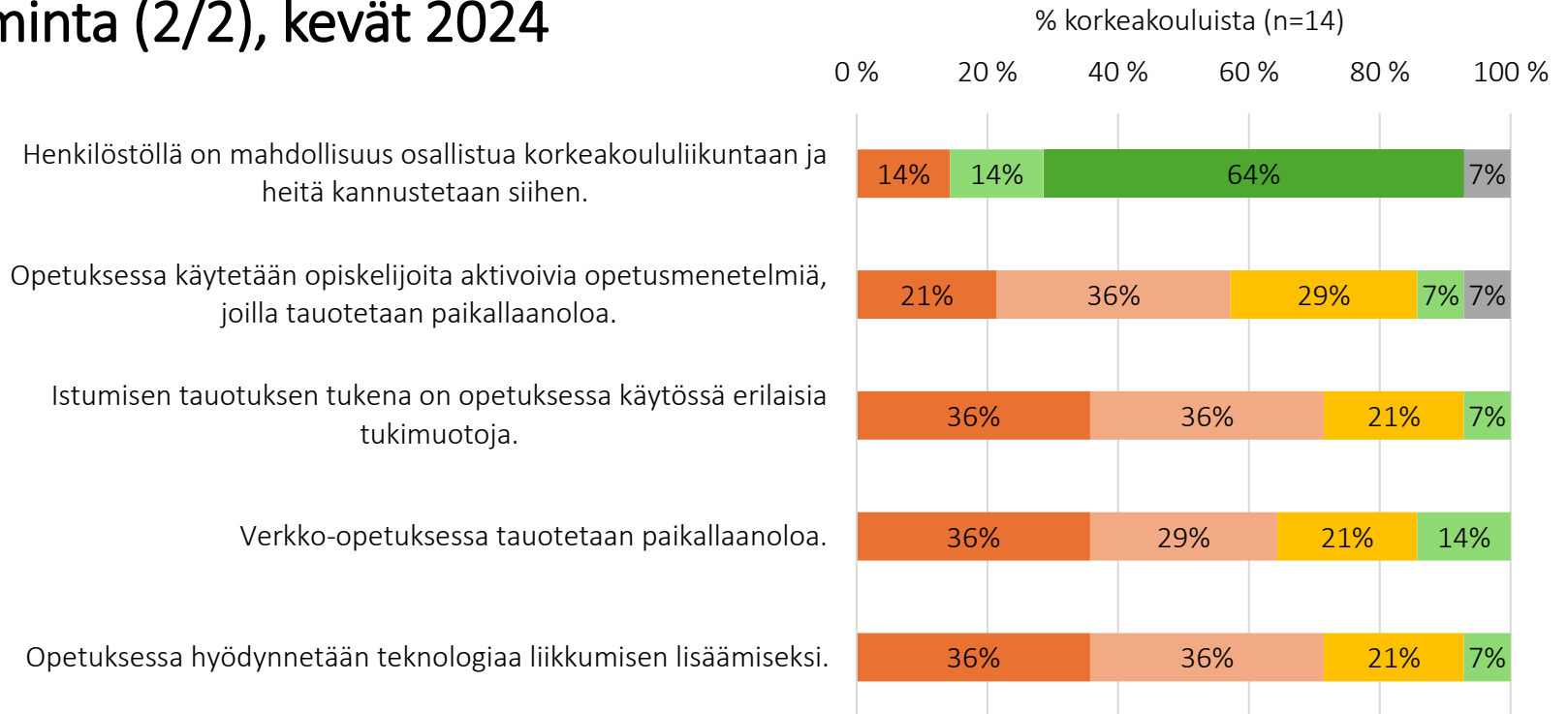
Toiminta (1/2), kevät 2024

0 1 2 3 4 Ei arvioitu

(0 = ei toteudu lainkaan... 4 = toteutuu täysin)

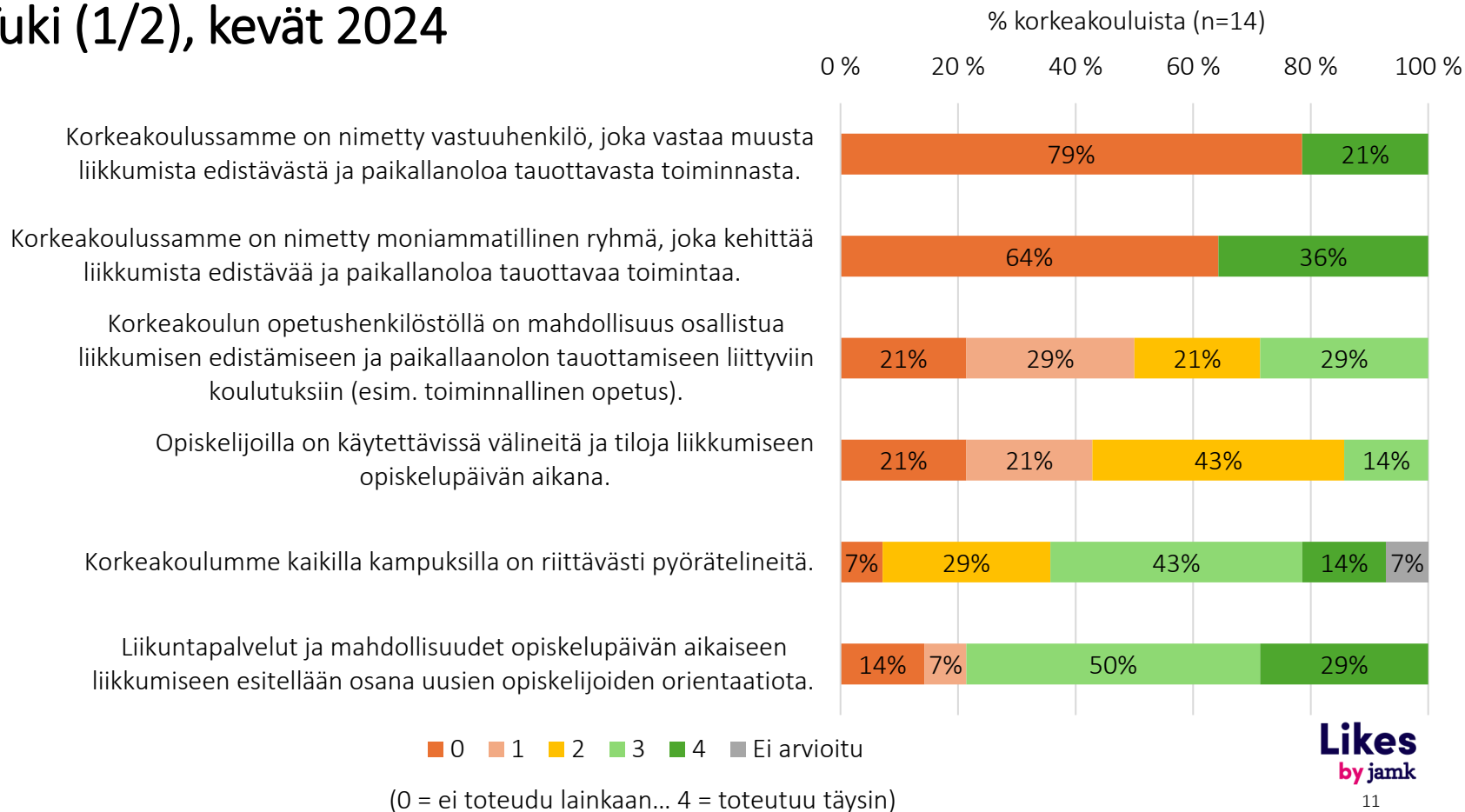
Toiminta (2/2), kevät 2024

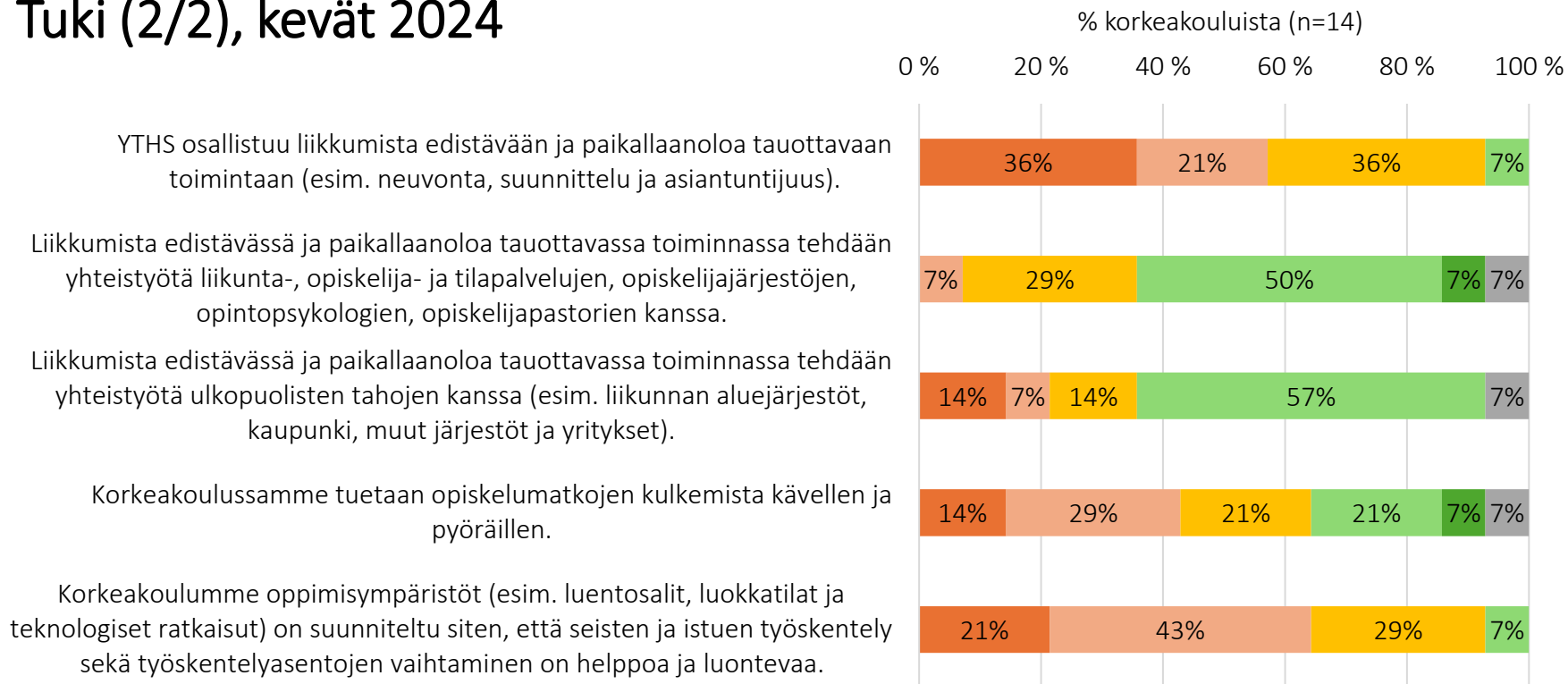
0 1 2 3 4 Ei arvioitu

(0 = ei toteudu lainkaan... 4 = toteutuu täysin)

Tuki (1/2), kevät 2024

Tuki (2/2), kevät 2024

0 1 2 3 4 Ei arvioitu

(0 = ei toteudu lainkaan... 4 = toteutuu täysin)

Hankesuunnitelmien arviointi

Hankesuunnitelmien arviointi toteutettiin vertaamalla hankkeiden (n = 8) suunnitelmia Liikkuva opiskelu -toiminnan keskeisiin menestystekijöihin (23 kpl).

Jokaiselle hankkeelle annettiin pisteet sen mukaan, kuinka hyvin menestystekijät ilmenevät hankkeiden suunnitelmissa. Mikäli suunnitelmassa ei ollut mainintaa tietystä toimenpiteestä, sen ei katsottu toteutuvan tai arviointia ei voitu sen osalta tehdä.

Arvioinnin perusteella selviää, ovatko korkeakoulut suunnitelleet hankesisällöt Liikkuva opiskelu -menestystekijöiden sekä Nykytilan arvioinnissa esiin tulleiden kehityskohteiden mukaisesti.

Taulukko. Menestystekijöiden huomiointi hankesuunnitelmissa: arviointi, määritelmä ja pisteytys.

Sanallinen arviointi	Arvioinnin määritelmä	Pisteytys
Toteutuu hyvin	Menestystekijän sisällöt on kuvattu kattavasti ja selkeästi, ja ne linkittyvät toimenpiteisiin.	4 p.
Toteutuu melko hyvin	Tavoitteissa ja toimenpiteissä on selkeästi kuvattu lähes kaikki menestystekijän keskeiset sisällöt.	3 p.
Toteutuu kohtalaisesti	Menestystekijä on mainittu esimerkiksi lyhyesti tavoitetasolla, mutta sen kytkeytyminen toimintaan jää epäselväksi.	2 p.
Toteutuu heikosti	Menestystekijä mainitaan vain yksittäisellä sanalla tai ilman selkeää tavoitteen tai toiminnan avausta.	1 p.
Ei toteudu/ei arvioitavissa	Hakemuksessa ei ole mainittu kyseistä menestystekijää.	0 p.

Arviointi: organisointi hankkeissa (n=8)

Liikkuva opiskelu -toiminnan organisointiin kohdistuvat toimenpiteet toteutuvat hankkeissa **melko hyvin**.

<u>Liikkuva opiskelu -toiminnan keskeiset menestystekijät</u> 1. Liikkuva opiskelu -toiminnan organisointiin kohdistuvat toimenpiteet	Pisteytysten keskiarvo ja sanallinen arvio	Arvioiden yhteenveto
Kehitetään aktiivista toimintakulttuuria vaikuttamalla henkilöstön ja opiskelijoiden asenteisiin, toimintaan ja osaamiseen sekä oppilaitoksen olosuhteisiin (sisä- ja ulkotiloissa), rakenteisiin ja toimintatapoihin	Pisteet: 3,3 Toteutuu hyvin	Toimintakulttuurin kehittäminen mainitaan tavoitetasolla kaikissa hakemuksissa, mutta vaikuttamistavat vaihtelevat hakemusten välillä.
Kehitetään Liikkuva opiskelu -toiminnan johtamista osana organisaation toimintaa ja nimetään toiminnan koordinoinnista vastaava henkilö sekä tiimi	Pisteet: 2,5 Toteutuu melko hyvin	Koordinointi on vastuutettu kaikkien hakemusten mukaan, tiimi mainitaan osassa hakemuksia, mutta johtamisen kehittämistä mainita lainkaan.
Osallistetaan opiskelijoita sekä henkilöstöä toiminnan suunnittelussa, toteutuksessa ja arvioinnissa	Pisteet: 3,4 Toteutuu hyvin	Opiskelijoiden tai kohderyhmän osallistaminen mainitaan hakemuksissa useissa kohdissa ja kattavasti. Kohderyhmänä ovat opiskelijat ja henkilöstö.
Edistetään Liikkuva opiskelu -toiminnassa yhdenvertaisuutta, sukupuolten tasa-arvoa, saavutettavuutta ja esteettömyyttä	Pisteet: 2,6 Toteutuu melko hyvin	Yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistäminen nousee esiin monessa hakemuksessa tavoitetasolla, mutta saavutettavuutta ja esteettömyyttä käsitellään vähemmän. Toimenpiteitä näiden edistämiseksi ei suunnitelmissa eritellä.
Kirjataan toimintaa pitkän tähtäimen suunnitelmiin, vuosisuunnitelmiin (esimerkiksi vuosikello) ja/tai kurssisisältöihin.	Pisteet: 2,0 Toteutuu kohtalaisesti	Opiskelukykyä tukevien opintojaksojen kehittäminen mainitaan useissa hakemuksissa, mutta laajempiin pitkän tähtäimen suunnitelmiin kirjauksia on esitetty vain yhdessä hakemuksessa.

Arviointi: opetus hankkeissa (n=8)

Opetukseen kohdistuvat toimenpiteet toteutuvat hankkeissa **melko hyvin**.

<u>Liikkuva opiskelu -toiminnan keskeiset menestystekijät</u> 2. Opetukseen kohdistuvat toimenpiteet	Pisteysten keskiarvo ja sanallinen arvio	Arvioiden yhteenveto
Vähennetään istumista ja paikallaanoloa sekä staattisia työasentoja	Pisteet: 3,1 Toteutuu hyvin	Isossa osassa hakemuksista mainitaan istumisen vähentäminen hankkeen yhtenä tavoitteena.
Pidetään opetuksessa liikettä lisääviä taukoja	Pisteet: 3,0 Toteutuu melko hyvin	Tauotus on usein mainittu tavoitteena, mutta tauottamisen toimenpiteet on kuvattu vain muutamissa hakemuksissa konkreettisesti.
Käytetään liikettä lisääviä toiminnallisia menetelmiä	Pisteet: 2,9 Toteutuu melko hyvin	Opetuksen toiminnallisuuden lisääminen on muutamissa hakemuksissa osa ydintavoitteita. Joissain hakemuksissa jää epäselväksi, suunnitellaanko opetukseen liittyviä toimenpiteitä, ja osassa niitä ei ole selkeästi mukana.
Hyödynnetään teknologiaa liikkumisen lisäämiseksi	Pisteet: 0,4 Toteutuu heikosti	Ei juuri mainintoja hakemuksissa.
Opinnoissa edistetään opiskelu- ja työkykyä	Pisteet: 2,0 Toteutuu kohtalaisesti	4/8 hakemuksessa mainitaan uudet opintojaksot ja opintojaksoille lisättävät hyvinvointisällöt.
Verkko-opetuksessa/etäopetuksessa istumisen tauottamisen huomiointi	Pisteet: 2,8 Toteutuu melko hyvin	Suurimmassa osassa hakemuksia todetaan, että hanke kohdistuu myös etäopiskelijoille, mutta toimenpiteissä ei konkretisoida, kuinka etäopiskelijat otetaan huomioon tai mitkä toimenpiteet on suunniteltu etä- ja hybridiopiskelu huomioiden.

Arviointi: oppilaitos ja opiskelijat hankkeissa (n=8)

Oppilaitokseen ja opiskelijoihin kohdistuvat toimenpiteet toteutuvat hankkeissa **melko hyvin**.

Liikkuva opiskelu -toiminnan keskeiset menestystekijät 3. Oppilaitokseen ja opiskelijoihin kohdistuvat toimenpiteet	Pisteytysten keskiarvo ja sanallinen arvio	Arvioiden yhteenveto
Kehitetään oppilaitoksen olosuhteita niin, että ne kannustavat fyysiseen aktiivisuuteen ja asentojen vaihteluun, ja lisäävät opiskelupäivän aikaisen liikkumisen mahdollisuuksia sekä oppitunneilla että niiden välisenä aikana	Pisteet: 2,4 Toteutuu melko hyvin	3/8 hakemuksessa mainitaan olosuhteiden kehittäminen laajasti, muutamassa hakemuksessa osittain ja kahdessa ei lainkaan.
Lisätään liikuntatilojen käyttöä opetuksesta vapaana aikana	Pisteet: 0,8 Toteutuu heikosti	Vain yhdessä hakemuksessa mainitaan liikuntatilojen käytön lisääminen. Sen sijaan uusia taukoliikuntotiloja suunnitellaan useissa hakemuksissa.
Kehitetään vähän liikkuvien opiskelijoiden tunnistamista (liikkumisen puheeksi ottaminen) ja heille tarjottavaa tukea (esimerkiksi Personal Trainer -toiminta)	Pisteet: 1,6 Toteutuu kohtalaisesti	Vähän liikkuvat mainitaan lyhyesti useimmissa hakemuksissa, mutta ei kaikissa. Tunnistaminen mainitaan vain 2/8 hakemuksessa, ja PT-toimintaa ei mainita lainkaan.
Kehitetään opiskelijoiden vertaisliikuttamista (esim. liikuntatutorit, -agentit tai -aktivaattorit)	Pisteet: 2,9 Toteutuu melko hyvin	Opiskelijoiden vertaisliikuttaminen on osa useita hakemuksia, mutta sen kehittäminen ei nouse kovin selkeästi toimenpiteenä.
Kehitetään liikkumisen ja liikunnan harrastamisen mahdollisuuksia opiskelupäivän aikana tai sen välittömässä läheisyydessä	Pisteet: 3,0 Toteutuu melko hyvin	Laajasti käsitettävä asia. Tätä suunnitellaan jokaisessa hakemuksessa omalla tavallaan.
Kannustetaan opiskelijoita fyysisesti aktiivisiin opiskelumatkoihin	Pisteet: 1,3 Toteutuu kohtalaisesti	Harvinainen toimenpide. Vain kahdessa hakemuksessa tavoitellaan fyysisesti aktiivisten opiskelumatkojen lisäämistä.
Hyödynnetään tapahtumia ja tempauksia liikkumisen, liikunnan ja opiskelukyvyn lisäämisessä	Pisteet: 2,6 Toteutuu melko hyvin	Noin puolessa hakemuksista mainitaan tapahtumien hyödyntäminen viestinnässä tai liikkumisen lisäämisessä.
Edistetään hyvinvointia ja opiskelukykyä hyödyntämällä liikkumista opiskeluyhteisöön kiinnittymisen, yhteisöllisyyden (ryhmytyminen), jaksamisen ja palautumisen sekä opiskeluinnon tukemisessa	Pisteet: 3,0 Toteutuu melko hyvin	Laajasti käsitettävä asia. Tätä suunnitellaan jokaisessa hakemuksessa omalla tavallaan.

Arviointi: yhteistyö hankkeissa (n=8)

Yhteistyöhön kohdistuvat toimenpiteet toteutuvat hankkeissa **melko hyvin**.

<u>Liikkuva opiskelu -toiminnan keskeiset menestystekijät</u> 4. Yhteistyöhön kohdistuvat toimenpiteet	Pisteysten keskiarvo ja sanallinen arvio	Arvioiden yhteenveto
Tehdään moniammatillista yhteistyötä liikkumisen ja opiskelukyvyn edistämiseksi	Pisteet: 3,3 Toteutuu hyvin	Hakemuksissa suunnitellaan moniammatillista yhteistyötä, jossa on yleensä mukana YTHS, opiskelijakunta, korkeakoulun hyvinvointipalvelut sekä mahdollisesti liikuntaseurat ja kunnan liikuntapalvelut.
Kehitetään Liikkuva opiskelu -toimintaa yhteistyössä opiskeluterveydenhuollon (YTHS/hyvinvointialueet) kanssa ja osana opiskeluhuvinvoinnin tukitoimia	Pisteet: 3,3 Toteutuu hyvin	Lähes kaikissa hakemuksissa suunnitellaan yhteistyötä YTHS:n kanssa. Hakemuksissa esimerkiksi otetaan huomioon YTHS:n omissa hankkeissa tuotetut ratkaisut tai YTHS:n rooli on ohjata opiskelijoita hankkeen toimintoihin.
Kehitetään hankkeen sisäistä yhteistyötä ja edistetään hankkeen toimijoiden sitoutumista liikkumisen edistämiseen	Pisteet: 2,6 Toteutuu melko hyvin	Sisäisen yhteistyön ja toimijoiden sitoutumisen kehittäminen ei nouse esiin tavoitteena hakemuksissa, mutta monet toimenpiteet kuitenkin suunnitellaan edistämään yhteistyötä ja toimijoiden sitoutumista.
Tehdään laaja-alaista yhteistyötä eri sidosryhmien kanssa, kuten eri oppilaitosten, opiskelijajärjestöjen, liikuntaseurojen ja muiden järjestöjen, yritysten ja muiden paikallisten toimijoiden sekä kuntien ja kunnan eri toimialojen (esim. nuoriso-, liikunta- ja tekninen toimi) kanssa.	Pisteet: 2,6 Toteutuu melko hyvin	Hakemuksissa suunnitellaan usein yhteistyötä eri oppilaitosten, opiskelijajärjestöjen, YTHS:n, liikuntaseurojen, muiden järjestöjen ja kunnan liikuntapalveluiden kanssa. Yhteistyötä yritysten sekä kunnan muiden toimialojen, kuten nuoriso- tai teknisen toimen, kanssa suunnitellaan harvemmin.

Yhteenveto – korkeakoulujen tilanne ennen hankkeita

- Nykytilan arviointien perusteella korkeakoulujen liikunnallisessa toimintakulttuurissa oli ennen hankkeiden alkamista paljon kehitettävää niin strategisella tasolla, aktiivisuutta edistävässä toiminnassa kuin olosuhteissa ja aktiivisuutta tukevassa yhteistyössä.
- Strategia: Korkeakouluissa ei ollut osoitettu henkilöresursseja liikunnallisen toimintakulttuurin koordinointiin. Toiminnan tavoitteiden kirjaaminen strategisesti ohjaaviin asiakirjoihin oli harvinaista. Puolet korkeakouluista oli ohjeistanut henkilöstöä tauottamaan opetusta vähintään 45 minuutin välein.
- Toiminta: Istumisen tauottaminen opetuksessa oli ohjeistuksista huolimatta harvinaista. Yli puolet korkeakouluista tarjosi opiskelijoille yksilöllistä neuvontaa liikkumiseen liittyen, mutta yhteinen liikkumisen palveluketju YTHS:n kanssa oli harvinainen. Vajaa puolet korkeakouluista hyödynsi liikkumista opiskelijoiden ryhmäytymisen ja yhteisöllisyyden edistämiseksi. Opiskelijat toimivat vertaisliikuttajina lähes puolessa korkeakoulussa ja joka kolmas korkeakoulu otti opiskelijat mukaan toiminnan suunnitteluun.
- Yhteistyö: Korkeakoulujen oppimisympäristöt, muut tilat ja välineet eivät tukeneet opiskelupäivän aikaista liikkumista. Yhteistyötä liikuntapalvelujen tarjoajien ja opiskelijajärjestöjen kanssa tehtiin reilussa puolessa korkeakouluista, mutta moniammatillinen yhteistyö YTHS:n kanssa oli harvinaista.

Yhteenveto – hankesuunnitelmien arviointi

- Hankesuunnitelmien arvioinnin perusteella Liikkuva opiskelu -toiminnan menestystekijät on huomioitu hankkeissa melko hyvin. Hankkeet kehittävät korkeakoulujen toimintakulttuureista entistä aktiivisempia.
- Organisointi: Hankkeissa kehitetään korkeakoulujen aktiivista toimintakulttuuria koordinoitusti ja osallistetaan opiskelijoita. Pitkän tähtäimen suunnitelmakirjaukset ja johtamisen kehittäminen eivät toteudu kaikissa hankkeissa. Yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistäminen näkyy tavoitetasolla, mutta sen konkreettinen edistäminen jää epäselväksi.
- Opetus: Paikallaanolon vähentäminen on melko yleinen tavoite, mutta kaikkien hankkeiden osalta ei ole selvää pyritäänkö siihen myös opetuksen pysyviä käytänteitä kehittämällä. Verkko- ja etäopiskelijat mainitaan useiden hankkeiden kohderyhmäksi, mutta toimenpiteiden kuvailusta ei yleensä käy ilmi millä tavoin heidät huomioidaan.
- Oppilaitos ja opiskelijat: Opiskelijoiden vertaisliikuttaminen, tapahtumat ja olosuhteiden kehittäminen ovat yleisiä toimenpiteitä. Liikuntatilojen avaaminen opiskelijoiden käyttöön, aktiivisten opiskelumatkojen edistäminen ja vähän liikkuvien tunnistaminen ovat harvemmin osa hankkeita. Vähän liikkuvia ei mainita kaikissa suunnitelmissa kovin selkeästi, vaikka avustus kohdentui erityisesti vähän liikkuviin opiskelijoihin.
- Yhteistyö: Hankkeet tekevät usein yhteistyötä eri oppilaitosten, opiskelijajärjestöjen, YTHS:n, liikuntaseurojen, muiden järjestöjen ja kunnan liikuntatoimen kanssa. Hankkeet tekevät harvoin yhteistyötä yritysten sekä kunnan muiden toimialojen, kuten nuoriso- tai teknisen toimen kanssa.

Johtopäätökset

- Korkeakouluille myönnetyt avustukset osoittautuvat tarpeellisiksi, sillä korkeakoulujen liikunnallisen toimintakulttuurin kehittämisessä oli ennen hankkeiden käynnistämistä merkittäviä puutteita. Hakemukset viittaavat siihen, että hankkeet ovat tarttuneet moniin näihin kehittämistarpeisiin.
- Hakemusten perusteella hankkeita on suunniteltu useiden Liikkuva opiskelu -toiminnan menestystekijöiden mukaisesti. Arvioinnissa tarkastellaan hankkeiden ensimmäistä kautta, jolloin toimintaa käynnistetään, tarpeita kartoitetaan ja valitaan sopivimmat toimenpiteet omien tavoitteiden saavuttamiseksi. Monissa hankkeissa toiminta tarkentuu hankkeen edetessä, ja useat hakemukset ovatkin varsin laajoja. Toimintasuunnitelma tulisi kuitenkin suhteuttaa hankkeen resursseihin. Yhden hankekauden aikana ei tarvitse toteuttaa kaikkea, vaan edistämistyötä on järkevää vaiheistaa.
- Liikkumista edistävän toiminnan kirjaaminen tulee näkymään korkeakoulujen ohjaavissa asiakirjoissa entistä paremmin. Korkeakouluille on juuri jaettu strategiaperusteista rahoitusta vuosille 2025–2028, ja tulossopimusneuvottelujen yhteydessä OKM pyysi korkeakouluja arvioimaan ja tarvittaessa täydentämään toimenpiteitään opiskelijoiden ja henkilökunnan hyvinvoinnin (mukana liikunta ja lisätty tuki) osalta. Valtaosa korkeakouluista on tarttunut näiden teemojen edistämiseen.¹

¹ <https://okm.fi/ohjaus-rahoitus-ja-sopimukset>

Kehittämissuosituksset

Keskeisimmät arvioinnista nousseet kehittämissuosituksset korkeakoulujen liikunnallisen toimintakulttuurin vahvistamiseksi:

- 1) Toiminnan kirjaaminen pitkän tähtäimen suunnitelmiin ja pedagogisiin linjauksiin.
- 2) Opetuksen taotukseen ja toiminnallisuuteen sekä niiden juurtumiseen panostaminen.
- 3) Vähän liikkuville suunnattujen ratkaisujen tunnistaminen, yksilöllinen tuki ja sektorirajat ylittävä yhteistyö palvelujen tarjoamiseksi.

- Hankkeiden sisältöjen tarkastelussa suhteessa lähtötilanteessa tunnistettuihin merkittävimpiin kehitystarpeisiin nousi esiin kolme keskeistä kehittämiskohtaa, joihin hankkeiden kannattaa tulevaisuuden suunnittelussa osoittaa lisähuomiota.
- Nämä kehittämiskohdat ovat oleellisia tunnistettuja menestystekijöitä Liikkuva opiskelu -toiminnan vakiinnuttamisessa osaksi oppilaitosten pysyvää arkea.

Lisätietoa

Kirjoittajat

Hankeseuranta ja arviointi

- Marianne Turunen, tutkija

Nykytilan arviointi

- Katariina Kämppi, tutkija
- Harto Hakonen, tilastoasiantuntija
- Katja Rajala, tutkija

Yhteydenotot: etunimi.sukunimi@jamk.fi

Lähteitä ja linkkejä

- Hankeseuranta ja -arviointi: <https://www.jamk.fi/fi/projekti/liikunnan-paikallisten-kehittamishankkeiden-seuranta>
- Liikkuva opiskelu: [liikkuvaopiskelu.fi](https://www.liikkuvaopiskelu.fi)
- Liikkuvan opiskelun Nykytilan arviointi korkeakouluille: <https://liikkuvaopiskelu.fi/tyokalut/nykytilan-arviointi/>
- Liikkuva korkeakoulu -tulokortti: <https://www.oll.fi/liikkuva-korkeakoulu/liikkuva-korkeakoulu-visio2025-tulokortti/>
- OKM, hakuilmoitus: <https://okm.fi/-/suomi-liikkeelle-ohjelman-liikkuva-opiskelu-kehittamisavustukset-korkeakouluille>
- Suomi liikkeelle -ohjelma: <https://suomiliikkeelle.fi/>

Viittausohje

Marianne Turunen, Katariina Kämppi, Harto Hakonen & Katja Rajala. 2025. Suomi liikkeelle -ohjelman Liikkuva opiskelu -kehittämisavustukset korkeakouluille 2024–2025. Hakemusten yhteenveto ja arviointi. Jyväskylän ammattikorkeakoulu, Likes.